

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm 13 mars 2020

Remissvar: Bättre studiestöd till äldre, U2019/04318/UH

Utbildningsdepartementet har via Saco gett Akademikerförbundet SSR möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande.

Betänkandets förslag i korthet:

Medellivslängden ökar och pensionsåldrarna höjs. Detta leder till att det både finns samhällsliga och individuella behov av att arbeta högre upp i åren. För att det ska vara möjligt krävs att det går att kompetensutveckla sig och ställa om under en större del av livet. Det krävs även att den som studerar har möjlighet att finansiera sina studier, så att han eller hon både ser utbildning och studiefinansiering som ett tilltalande, eller åtminstone möjligt, alternativ. Mot denna bakgrund föreslås att åldersgränsen för rätt till studiemedel ska höjas från 56 till 60 år och att nedtrappningen i rätten att låna ska börja först vid 51 år och sluta vid 60 år.

Ett nytt studielån införs. Återbetalningstiden för det nya lånet bör vara 25 år eller det lägre antal år som återstår till utgången av det år då låntagaren fyller 64 år. Studielån som inte har betalats vid utgången av det år då låntagaren fyller 71 år föreslås skrivas av. I övrigt föreslås extra veckor till äldre studerande, men ingen ny deltidsnivå.

Förslagen föreslås träda i kraft med olika startdatum mellan 1 januari 2021 och 1 januari 2022.

Våra kommentarer:

Akademikerförbundet SSR anser att förslag som stärker förutsättningarna för livslångt lärande och främjar omställning och kompetensutveckling mitt i arbetslivet är välbehövliga och välkomna. Det blir allt tydligare att kompetensutveckling mitt i arbetslivet är nödvändigt för att upprätthålla en hög kunskapsnivå i samhället, en hög konkurrenskraft i arbetskraften och därmed också en hög sysselsättningsnivå.

Akademikerförbundet SSR
Box 128 00, 112 96 Stockholm
08-617 44 00
kansli@akademssr.se
www.akademssr.se

SSR Direkt
Frågor om anställning och arbetsliv
08-617 44 71
ssrdirekt@akademssr.se

Medlemsservice
Frågor om medlemskap och avgifter
08-617 44 70
medlem@akademssr.se

Akademikerförbundet SSR ser positivt på de förslag som läggs i denna promemoria. Vi välkomnar att förslagen om studiestöd för äldre kan kombineras med tilläggsbidrag för barn samt rätt till merkostnadslån. Dock vill vi gärna påpeka att förutsättningarna att leva på studiemedelnivå tenderar att bli svårare längre upp i åldrarna och efter familjebildning. Detta förringar dock inte fördelarna med förslagen. Vi beklagar dock att dessa förslag inte, som det politiska läget ser ut nu, kan genomföras parallellt med införandet av utvecklingstid som också låg med i Januariavtalets punkt 14. Utvecklingstid hade kunnat vara ett utmärkt komplement för den som, väletablerad på arbetsmarknaden, skulle behöva kompetenspåfylla, karriärväxla eller matchas bättre till den utbildning hen är utbildad för.

Vi vill dock betona att ambitionen att vidareutbilda och omskola sig högre upp i åldrarna också kräver omfattande förändringar av utbildningsväsendet, inte minst högre utbildning som är vårt huvudfokus. Det behövs fler fristående kurser och fler platser inom högre utbildning över huvud taget. Dessutom behövs fler kompletterande utbildningar för personer med avslutad akademisk utbildning från annat land. Om inte stora reformer görs av högre utbildning vad gäller dimensionering och tillgång till fristående kurser finns risken att äldre studerande, med syfte att komplettera sin utbildning, tränger undan yngre studerande. Det vore en olycklig utveckling.

Svensk arbetsmarknad och individens tillgång till högre utbildning gynnas bäst av om båda grupperna får större tillgång till högre utbildning. Högre utbildning borde därför få ett aktivt omställningsuppdrag att komplettera bland annat denna reform med. Ett sådant uppdrag bör även ges till Yrkeshögskolan. I detta sammanhang vill vi betona att Valideringsdelegationens olika förslag rörande en bättre och mer omfattande bedömning av reell kompetens är viktiga för att ytterligare förstärka möjligheterna till livslångt lärande.

Vår bild är att de förslag som läggs är väl avvägda och Akademikerförbundet SSR tillstyrker förslagen i sin helhet.

Heike Erkers
Förbundsordförande

Ursula Berge
Samhällspolitisk chef